

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Auctoritates utriusque Testamenti

Nicolaus <de Hanapis>

[Straßburg], um 1475-80

De homicidio - De humilitate

[urn:nbn:de:bsz:31-313490](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-313490)

De homicidio.

Homicidium cayn primo comisit quod deus grauer pu-
nit cum tamen non esset in
lege scripta prohibutum Gen. iij.
Occidit cayn abel. Moyſes egipci-
um Exodi. ij.
David golyam. 1. Regu. xvij.
Joab abner. 1. Regum. ij.
Herodes iohannem baptista. Mat-
thei. xiiij. Marci. vj.
Petrus ananiam Actuum. v.
Sed considera diuerſas intenciones
et causas homicida debet comuniter
occisum representare Vnde rebecca
Genes. xxvij. dixit Si zee et sal-
mana fratres gedeonis non occidit
sent nequaquam postea ab eodem suis
sent occisi Judicum. viij.
Abymelech occidit fratres suos se-
ptem ut solus regnaret sed tamen ipse
modico tpe dominatus fuit et mul-
ta mala sustinuit Judicium. vij. et. viij.
Quia sacerdos abymelech dauid
fugientem confortauit saul cum cum
multis sacerdotibus mulieribus et par-
uulis occidit. 1. Regum. xxij.
Occidi fecit dauid adolescentem qui
dixit se saul occidisse. 1. Regu. i.
Joab occidit abner in ultione fra-
tris sui azahel quem ille occidit. 1.
Regum. ij.
Fecit dauid vriam occidi propter quod
dominus eum graue punxit. 1. Regu. xj.
Tantus horror fuit effundere hu-
manum sanguinem quod licet dauid opti-
mus erat tamen dominus noluit quod ipse
templum edificaret. 1. Regum. viij.
Quauis ioab miles probus fuerit
et domino suo valde fidelis tamen quia
duos viros proditione occidit fecit eum

17
etiam salomon occidi licet teneret cor-
nu altaris. 1. Regum. ij.
Ihesabel fecit naboth iniuste occidi
et non causa dei. 1. Regum. xxj.
Duo presbiteri qui volebant iustitiam
morti tradere iudicio danielis con-
tra a populo sunt occisi Daniel. xij.
Occidit triphon jonathan et duos
filios eius cum tamen recepisset a
symone centum talenta argenti pro
eorum liberatione. 1. Macha. xiiij.

De hospitalitate.

Abraham angelos celebra-
ter recepit hospicio et quae per-
regum necessaria videbantur
fecit parari Genes. xvij.
Noth angelos transientes homines
putans obire ad hospiciu inui-
tauit et necessaria ministravit et contra
incalescentes ut potuit defendit Ge-
nes. xix.
Isaac seruum abrahe cum filio suo
veniente grante hospicio susce-
pit unde dixit preparavi domum et
hospiciu camelis Genes. xxiiij.
Duce magna iethro peregrinu ho-
spicio suscepit Exodi. ij. Et postea
ipse et filij eius et nepotes eius ho-
nosifice pro ipso magnificati fuerunt.
Moyſes Deutronomij. x. dixit deus
amat peregrinum et dat ei victum
et vestitum ergo et vos peregrinos
amate quod et vos aduee fuistis.
Helyas mulieris filium apud quem
hospitat a morte suscitatur. 1. Reg-
um. xviij.
Idem habetur in legenda de sancto
germano episcopo qui post cenam ius-
sit ut ossa super pellem ante matrem
ipsi vituli ponant quo facto vitulus
surgit et comedit eam.

Ulteri funamiti filium nō habent
ti helizeus apud eam hospitatur et
ei filium impetrabat et a morte su-
scitabat. iii. Regum. iiii.
Honus hospitalarius erat iob qui
dixit foris nō māsit peregrin⁹ ostiū
meū viatori patuit Job. xxxi.
Ambulans per mundū ihesus xp⁹
non habuit ubi caput suum reclina-
ret Mathei. viii.
Martham vero spiritualem hospī-
tam legitur habuisse Luce. x.
Quando saluator misit discipulos
ad pdicandum in illis seipm recipi
asserit Mathei. x. et Luce. x. Dicens
q̄ vos recipit me recipit q̄ vos aud
me audit q̄ vos spernit me spernit.
Sachus xpm gaudens hospicio re-
cepit et xpus cum magis gaudere fe-
cit dicens Modie huic domui salus
facta est Luce. xix.
Exemplo duozū discipulorum qui
dñm in specie peregrini secū ad ho-
spicium venire coegerūt patet q̄ pe-
regrini nō solū vocandi s̄ etiā cōpel-
lendi sūt ire ad hospiciū Luce. xxiiij.
Apostoli multum hospitabantur in
domib⁹ artificū et hoim mediocrū
vñ legitur de petro Actuum. viii.
Hic hospitat apud symonē quen-
dam coararium.
Item paulus Actuum. xvij. q̄ ipse ma-
nebat apud aquilā et prisicillam q̄
artifices quidā erant. obire et in-
stanter depecta est lidda purpurea
paulum et socios eius vt manerent
in domo eius.
Vnde Actuum. xv. dicit Coegit nos
inter cetera ad que specialiter indu-
xit paulus hebreos Ad hebreos. xiiij.
Hospitalitatē nolite obliuisci per
hanc quidam homines angelis pla-

auerunt hospicio receptis.

De humilitate.

Humilitatis cōmendacio pa-
tet ex hoc q̄ dixit āgelus ad
agar Genesis. xviij. Reuer-
tere ad dñam tuā et humiliare sub
manu illius.

Humiliter loquebatur abraham di-
cens loquar ad dñm cū sim puluis
et cinis Gen. xvij.

Quinquies excusauit se moyses an-
teq̄ vellet ducatum populi recipere
nec acquieuit donec ducatum intel-
lexit Exodi. iij. et. iij.

Gedeon angelo sibi dicente vade
in hac fortitudine tua liberabis fili-
os tuos isrl̄ respōdit ecce familia in-
firma est in manasse et ego minim⁹
sum in domo patris Judicū. vi.

Filij effraim iurgantes contra ge-
deonem fugati fuerūt per eius man-
suetudinem et humilem responsio-
nem Judicium. viij.

Humilitatem p̄tendebat saul in ope-
re et sermone anteq̄ in regem esset
unctus scilicet quādo querebat ali-
nas patris sui et quando excusabat
se apud samuelem. 1. Regum. ix.

Et postea dictū est ei. 1. Regū. xv.
Nonne cum paruus esses factus
es caput in tribub⁹ israhel.

David licet per samuelem unctus
esset in regem tamen de mandato pa-
tris victualia fratrib⁹ portabat exi-
stentibus in plio. 1. Regū. xvij.

Item david humiliavit se coram sa-
muele quando debuit fieri gener re-
gis. 1. Regum. xviii.

Item coram seruo suo semey filio
audiens q̄ malediceret ei. secundo.
1. Regum. xvij.

Item coram dño quando saltabat ante archam. 1. Regum. vi.

Item quando nunciauit ei nathan perpetuitatem regni. 1. Regum. vii.

Et in multis alijs locis ut quando deus cum ppter peccata corripuit et puniuit. 1. Regum. xxiii.

Oiphibozeth a seruo suo inique accusatus et iniuste exhereditat⁹ humiliter respondit. 1. Regum. ix.

Achab rex israhel sceleratissim⁹ audiens penam sibi pro criminib⁹ in fligendam humiliatus est corā deo ppter qd deus penam sibi minora uit. 1. Regum. xxi.

Primiceps ille qui helyam humiliter deprecatus est nō est ab igne cōsumptus sicut duo priores fuerunt. 1. Regum. i.

Simeyas ppheta dix⁹ ad roboā et ad principes eius hec dicit dñs vos reliquistis me et ego reliqui vos in manu sesat qui consterciati dixerūt iniustus est dñs. Cumq; vidisset dñs qd humiliati essent dixit ad semeyā qz humiliati sunt causa mei non disperdam illos. 1. Paral. xii.

Humiliatus est ezechias rex postq̄ eleuatū fuit cor eius in aduentu nūciōrū ei⁹ regis babilonis et ideo nō venit ira dei sup illos. 1. Para. xxxii.

Audientes filij israhel personā hoī lofernis tribulacionem hominibus imponentē humiliauerunt illi animas suas deo. Judith. iiii.

Hester regina corpus suū humiliavit ieiunijs et orās inter cetera dix⁹ tu scis dñe quia abhominor signa superbie. Hester. xiiii.

Deata maria ab āgelo salutata nō reginā vel dñam sē noiauit sed respondendo ancillam se nominauit

Luce. i.

Item nō misit pro elizabeth sed humiliter iuit ad illam Et in cantico suo magnificans ait respexit humilitatem ancille sue. cristus in humili loco positus scilicet in p̄sep̄io ab humili regina natus. Luce. i.

Item cum esset annorū. xii. remansit in iherusalem in templo sed que rentib⁹ eum parentib⁹ cū eis descendit et erat subditus illis. Luce. ii.

Item a iohanne baptista baptismū humiliter recepit ueniens ad eū non mittens pro eo. Mathei. iii.

Item discipulos huiles elegit. Mathei. iii.

Et cum illis humiliter cōuersatus humilitatem seruare docuit dicens discite a me quia mitis sum et humilis corde. Mathei. xi.

Querentib⁹ discipulis quis eorum videretur esse maior in regno celorū respondit quicumq; se humiliauerit sicut paruulus iste hic maior est in regno. Mathei. xviii.

Ad fugiendam iactanciam et humilitatem sectandam de superbo phariseo et humili publicano parabolā induxit. Luce. xviii.

Ipsē vero se filiū hoīs noiauit non filiū dei cum tñ utrūq; in se habuit. Mathei. xxvi. Marc. xi. Luce. xix.

Item ipse circūiens ciuitates et castra stella iuit. Quando vero uectura uti uoluit huili a sello insedit. Mat. xxii.

Item passurus discipulorum pedes lauit. Johānis. xiii.

In passione seipsum humiliavit factus obediens usq; ad mortē crucis qd inter genera mortis uilissimum erat. Philippenses. ii.

Reddiderunt filij amon contumeliam pro honore quando vituperauerunt nuncios dauid quos miserat ad consolendum regem eorum super patris interitu. 1. Regum. x.

Ingrati fuerunt dauid et ioab fidelitati vrie quorum vnus scilicet dauid litteras mortis scripsit. 1. Regum. xj. et alter fideliter executus est.

Postquam dauid filio suo absolon super fratricidio suo pepercit surripit ipse absolon et patre de regno suo fugant. 1. Regum. xv.

Sublimauit deus ieroboam in regnum super quatuor tribus et ille statim populum traxit a cultu dei. 1. Regum. xj.

Melizeus multa bona fecit regi israel et toti populo israel propter caritatem suam que erat in terra precepit rex caput eius amputari sed deus aliter ordinauit. 1. Regum. v.

Non est recordatus ioab rex iuda misericordie quam fecerat secum ionata pontifex sed zachariam filium eius occidit quia cum arguebat quod dominum reliquisset. 1. Paralipom. xxij.

Amasias rex iuda diuino fretus auxilio vicerat ydumeos et filios seyr et postea manu ferens deos eorum adorauit eos. unde missus ad eum propheta dixit cur adorasti deos. 1. Paralipom. mon. xxv.

Multi beneuolentia principum et honore eis collato abusi sunt in superbiam. 1. Regum. iij.

Conqueritur deus de populo iudeorum. 1. Paralipom. i.

Enutriui et exaltaui et ipsi spreuerunt me Et subdit eos esse bestias minus gratas dicens bestie cognouit possessorem suum.

Visit ionathas et liberauit regem demetrium de manibus anthioceni et postea demetrius alienauit se a ionathas et non retribuit ei secundum beneficia que sibi fecerat. 1. Machabeorum. xj.
De decem leprosis a domino mundatis vnus tantum regressus est qui gratias egit. 1. Lucæ. xvij.

De intentione.

Occidit cayn abel. 1. Genesim. iij.
Dauid goliam ut patet de homicidio. 1. Regum. xvij.

Abraham risit in promissione filij et etiam zara risit sed risus abrahe commendatus fuit zara vero reprehensus. 1. Genesim. xvij. et xvij.

Dixerunt pharao. 1. Exodi. ix. et x.

Saul libro. 1. Regum. capi. xxvj.

Danasses. 1. Paralipom. xxij.

Judas scarioth. 1. Mathei. xxvj.

Peccauimus quilibet peccauit sed intentiones eorum valde diuersæ Similia verba dixit moyses in raphidim quando populus petijt aquam ad bibendum. 1. Exodi. xvij.

Et aquas contradictionis. 1. Num. xx.

Sed prima vice non hesitauit sed secunda dubitauit ut patet ibidem.

Filij ruben et gaad et dimidia tribu manasse edificauerunt altare domino longe alia intentione quam crediderunt alij filij israel. 1. Iosue. xxij.

Comendauit dominus intentionem et voluntatem dauid quam habuit ad edificandum templum licet noluerit per eum templum edificari. 1. Regum. vij.

Visit dauid pro vria non ut reqeseret sed ut peccatum quod cum muliere commiserat facilius occultaret. 1. Regum. xj.

Ornauit se iudith non ex libidine sed ut populum suum liberaret. 1. Iudith. x.